

Naistele tuleb lõpetuseks öelda 88

Juba kolmandat korda rahvusvahelise politseiorganisatsiooni IPA raadioklubi korraldatud raadioamatöörade võistluse võitnud Rakvere politseijaoskonna ülemkonstaabel Jüri Järvela tõdes, et õrnema soo esindajaid on sel alal vähe.

Toomas Herm

toomas.herm@virumaateataja.ee

Kui keegi raadioamatöörider tabab kõik viis Soomes selle alaga tegelevat daami, antakse talle diplom. Seansi lõpetuseks tuleb naistele öelda 88. Ja ärge hakake mõtlema numbrile 69, vaid edasi lugedes saate teada, mida raadioamatöörade keeli tähendab 88.

Kuidas sattusite tegelema raadiospordiga?

See oli 1985. aastal või natuke enne. Tol ajal oli Jõgeval pioneeride maja, kus sai hakatud raadioringis käima. Seal see huvi tekkiski.

Alguses sai värvimuusika aparati kokku pandud. Oli ka raadioklubi, kus näidati, mis raadio on. Seal see pisik külge hakkaski.

1985. aastal sain oma esimese kutsungi.

Vene ajal pidid raadiospordilased olema puhta taustaga. Kas tundsite, et teid kontrollitakse või keegi peab silma peal?

Esmalt käisime raadioklubis, kus oli klubivanem, kes alguses kontrollis. Pärast tekkis usaldus. Vaadati, et noormehed juba oskavad ja lollusi ei tee. Siis ju kuulati eetrit pealt.

Eks taustakontroll oli ka kindlasti, aga olin nii noor, et ise ei mäleta küll midagi. Arvan, et küllap koolist minu kohta uuriti.

Aga kas näiteks selliseid olukordi juhtus, et mõned dissidendid võtsid teiega ühendust ja ütlesid, et nüüd oleks vaja tähtsust info Ameerika Häälele edastada?

Ei. Sellist asja õnneks ei olnud.

Mäletate esimest korda, kui saite teise raadiospordilasega ühenduse?

Ega eriti ei mäleta, aga eks esimesed ühendused olid Eestis. Morset oskate?

Morsega on selline lugu, et kahjuks me õpetaja suri. Siis tuli juba kooli lõpetamine. Minust on see morse kahjuks mööda läinud.

Aga tehnika on niivõrd arenenud, et nüüd saame arvuti abil ka selle asja ära teha.

Politseiski on raadiosaatjad.

On pikad raadiolained ja lühikesed ehk FM lähiside. Politseisid olid vanasti lähiside jaoks raadiojaamad, mille vahemaa oli kaks-kolm kilomeetrit. Kui sellisele panna suurem antenn, siis saab sellega sidet pidada Lähti ja Leetu.

Minu käest on palju küsitud, mis raadiospordile mulle annab. Raadiospordil on samasugune hobi nagu heegeldamine või kudemine.

Raadiospordil on midagi ei too, tähendab ainult kulu. Aga

saad rahulduse, ja millegagi peab inimene ju tegelema.

Kas avatud tekstiga raadioside pidamisel on sama ranged reeglid nagu morsegi puhul?

Nii konkreetsed reeglid ei ole, et pead kutsungit kaks või kolm korda ütlemata.

Kui keegi vastab, siis vahetad temaga andmeid asukoha ja kuuldavuse kohta. Meil on oma büroo, kus Eestist korjatakse kaardid kokku ja saadetakse aadressaatidele. Büroo vahendusel saame jälle vastanute kaardid. Vahendid kaartide vahetamiseks saadakse raadioamatöörade liikmemaksudest.

Kui on mingi aadressaat eriti tähtis, näiteks mõni ameeriklane saab väikese antenni ja saatjaga esimest korda kontakti Eestiga, siis ta saadab oma kaardi konkreetsele aadressaadile, paneb juurde puhta ümbriku, raha ja oma aadressi. Sama teen ise, kui mul on vaja kindlasti saada kaarti mingist erilise paigast, millega olen eelnevalt raadioühendust pidanud.

Kaarte on vaja selleks, et kui saad 100 või 200 kaarti kätte, siis selle eest jagatakse diplomeid või seinaplaate. See on nagu eesmärk, mille poole püüda.

Kas on mingid eelistused, keda püüate?

Jah, on. Minu jaoks on Euroopa riigid tavaline. Jahin erinevaid saari, kus mõnel võib-olla inimtegevust ei olegi. Nendesse kohtadesse korraldatakse ekspeditsioone. Näiteks Inglismaal on üks rahn. Sinna on raadioamatöörid ainult ühel korral pääsenud. Eelmisel aastal üritati, kuid midagi ei tulnud välja, sest sellele rahnule on raske pääseda.

Ekspeditsioonid kestavad nädala, võib-olla kuu. Need on ette teada. Info on rahvusvahelistes bülletäänides ja internetis.

Mida eetris räägite?

Poliitikast ja ärist ei räägita. See on kohe seadustatud. Meil ei ole nagu rekka-meestel, et võtan endale nimeks Kuningas ja räägin, mida tahan.

Tavaliselt räägime asukohast, ilmast, kuuldavusest ja aparatuurist. Kui on saared või erilised paigad, millega tahavad üle maailma saada ühendust miljonid raadioamatöörid, siis seal pikka juttu ega aja raiskamist ei ole.

See on ju natuke igav. Kui saan kaugelt Austraaliast inimese kätte, siis tahaks rohkem lobiseda.

Räägitakse ka oma hobidest. Kes kogub marke või teeb midagi muud. Kui hobid ühtivad, siis sel teemal vesteldakse. Mul on Indoneesias üks tuttav, kellega oleme postmarke vahetanud.

Näiteks Eesti amatööridel on laupäeva õhtul kell üheksa eetris ümarlaud. Seal jagatakse kiirelt informatsiooni, mida vaja läheb. Räägitakse, mis tulekul, nimetatakse, kellel sünnipäevad, samuti saab teada, kes on surnud. Meil on oma ajaleht, mis ilmub neli korda aastas.

Kas raadioamatöörid väljaspool eetrit kohtuvad?

Eestis on küll nii, et tulen sulle külla. Aga igal aastal on ka kokkutulekud. Reeglina toimuvad need alati eri piirkondades.

JÜRI JÄRVELA

- Jõgevamaal elav Jüri Järvela töötab politseis alates 1990. aastast.
- Raadiospordiga on ta tegeleenud 1985. aastast.
- Abielus, kahe lapse isa.

Kui tavasportlased saavad kohe teada, mis koha keegi sai, siis meil nii ei ole. Tulemuste selgumine võtab aega. Kokkutulekuks on tulemused selgunud ja seal jagataksegi auhindu. Lisaks veel kultuuriüritused, nagu teistelgi kokkutulekutel.

Poliitikast küll rääkida ei tohi, aga põrutavaid uudiseid?

Poliitikast otseselt rääkida on keelatud. Aga näiteks Haiti maavärina puhul olid kõik ametlikud sidekanalid maas. Punase Risti raames oli seal üks raadioamatöör. Ma ei oska öelda, oli ta Ameerikast või mujalt, kuid tema oli ainuke, kelle kaudu sai välisilmaga suhelda.

Kui augustiputši ajal hakkasid vene väed Eestist välja minema, siis raadioamatöörid andsid võimudele infot, kui palju tanke kuhu liikus.

Sama lugu on praegu Egiptuses. Sidekanalid seal suleti, kuid raadioamatöörid olid need, kes korraldasid info liikumist.

Kui palju maksab aparatuur?

See on nii, et kas sõidad maanteemuhi või mersuga – kohale viivad nad mõlemad. Asi on mugavuses ja kiiruses. Hinnad kõiguvad 300 eurost 10 000 euroni. Lisaks veel antennid.

Raadiospordiga tuleb vististi tegelda ka öötundidel, sest kui meil on öö, siis mõnes kohas on päev?

Jah, muidugi. Ja kui raadioamatööridel on võistlused, siis kestavad need 30-36 tundi jutti. Paar-kolm tundi saab võistluste ajal magada.

Kõige pikem võistlus on olnud 48 tundi. Aga kui üks võistleja väsimusest kuskilt kaljult alla kukkus, siis nii pikad võistlused keelati ära.

Teise kontinendi jaamad annavad alati rohkem punkte.

Mis elukutsete inimesed raadioamatöörid on?

Seinast seinale. Eestis on keemikuid, füüsikuid, kirurge, psühhiaatreid.

Minu andmetel oli Saddam Hussein üks vendadest raadioamatöör. Neid on olnud kuninglikest peredest ja muidu kõrge-mast klassist. Kosmonaute on.

Teil on kaart ka ühelt naiselt.

Naisi tegelikult on. Näiteks Soomes. Kui oled pidanud Soome viie naisamatööriga sidet, siis antakse sulle diplom. Eestis naised aktiivsed ei ole. Siin on ehk kaks naist.

Kas on nii, et kui keegi saab kaks Eesti naist kätte, antakse talle siit diplom?

Ei, seda muidugi ei ole. Aga üldiselt on nii, et kui naisterahvas eetrisse tuleb, on see ikkagi suursündmus.

Mida te raadioside lõpetuseks ütlete?

Naistele ütleme 88 ja meestele 73. See tähendab "Kõike head!".

Rakvere politseijaoskonna ülemkonstaabel Jüri Järvela on kibe käsi raadioamatöörade seas, kogudes sideseansse tõendavaid kaarte, mida talle saadetakse üle maailma.

Arvet Magi